

CZU: 316.61/.64-053.6

RESPONSABILITATEA SOCIALĂ A ADOLESCENȚILOR CE ÎNCALCĂ ORDINEA

Andrei Ionela
UPSC „Ion Creangă”
(România)

ORCID: 0009-0002-6859-8718

Adnotare

Adolescența constituie etapa de tranziție a dezvoltării dintre copilărie și vârsta adultă. Adolescența debutează în jurul pubertății și se termină la împlinirea vârstei de douăzeci de ani. În această perioadă, adolescenții trec printr-o serie de schimbări fizice, cognitive, cât și emoționale semnificative. Adolescenții, ca toți membrii societății, au responsabilitatea socială de a se comporta în moduri care promovează binele comun și contribuie la o comunitate sănătoasă și funcțională.

Cuvinte-cheie: responsabilitatea socială, adolescenți, ordinea socială, consum de droguri, intimidare, abandon școlar, vandalism.

Annotation

Adolescence is the transitional stage of development between childhood and adulthood. Adolescence begins around puberty and ends at the age of twenty. During this period, adolescents go through a series of significant physical, cognitive and emotional changes. Adolescents, like all members of society, have a social responsibility to behave in ways that promote the common good and contribute to a healthy and functioning community.

Keywords: social responsibility, teenagers, social order, drug use, bullying, school dropout, vandalism.

1. Adolescența și responsabilitatea socială

Adolescenții sunt o parte importantă a societății, întrucât reprezintă generația viitoare care va modela și va conduce comunitățile noastre. Aceștia aduc perspective unice, energie și creativitate societății. Pe lângă contribuțiile lor potențiale, adolescenții sunt importanți și pentru societate, deoarece reprezintă un segment semnificativ al populației. În multe părți ale lumii, populația de adolescenți crește rapid, iar această schimbare demografică are implicații importante pentru multe probleme sociale, economice și politice. De asemenea, adolescența reprezintă o perioadă critică de dezvoltare, în timpul căreia tinerii dobândesc cunoștințele, abilitățile și valorile de care au nevoie pentru a deveni membri sănătoși, productivi și implicați ai societății. Adolescenții care sunt bine educați, sănătoși și conectați social au șanse mai mari de a reuși în viață și de a contribui pozitiv la comunitățile lor [1]. Astfel, adolescenții sunt importanți pentru societate, deoarece reprezintă viitorul, iar investiția în bunăstarea și dezvoltarea lor poate avea beneficii semnificative pentru indivizi, comunități și societate în ansamblu.

Adolescența constituie etapa de tranziție a dezvoltării dintre copilărie și vârsta adultă. Adolescența debutează în jurul pubertății și se termină la împlinirea vârstei de douăzeci de ani. În această perioadă, adolescenții trec printr-o serie de schimbări fizice, cognitive, cât și

emoționale semnificative [2, pag.18]. În această perioadă standardele sociale, atât pozitive, cât și negative, pot avea un impact semnificativ asupra modului în care adolescenții se comportă. Tensiunile asupra a ceea ce constituie un comportament adecvat ar putea apărea ca urmare a schimbării sociale de-a lungul generațiilor, precum și între oamenii din mediul rural și cel urban. Tinerii vulnerabili care trec limitele acceptate pot suferi consecințe teribile din cauza discriminării și pot fi supuși unei legislații repressive, dacă încalcă normele comunității sau țării lor. Ceea ce înseamnă că adolescenții sunt prinși între norme și comportamente schimbătoare și contradictorii [3].

În ceea ce privește responsabilitatea socială, aceasta este o orientare valorică care inspiră unele comportamente civice și se bazează pe interacțiuni democratice cu ceilalți și pe valori de îngrijire morală și corectitudine. Dezvoltarea funcției executive, controlul empatiei, emoțiilor și identității au loc în timpul copilăriei și adolescenței. Acestea sunt componentele fundamentale ale capacității de responsabilitate socială a unui individ. Referitor la copii și adolescenți, aceștia ar trebui încurajați să-și exprime preocuparea față de ceilalți, să modeleze un comportament prosocial și să participe la activități civice ca parte a vieții lor de zi cu zi, pentru a-și dezvolta responsabilitatea socială [4, pag. 11]. Astfel, adolescenții, ca toți membrii societății, au responsabilitatea socială de a se comporta în moduri care promovează binele comun și contribuie la o comunitate sănătoasă și funcțională. Deși, natura specifică a acestei responsabilități poate varia în funcție de normele culturale și societale, există câteva principii generale care se aplică adolescenților de pretutindeni:

O responsabilitate cheie a adolescenților este să respecte *drepturile și demnitatea celorlalți*. Aceasta înseamnă să-i trateze pe ceilalți cu bunătate și empatie, să evite comportamentele care îi dăunează sau îi exploatează pe alții și să se împotrivescă agresiunii, discriminării și a altor forme de nedreptate. Adolescenții pot, de asemenea, să depună eforturi pentru a promova diversitatea și incluziunea prin căutarea și prețuirea diferitelor perspective și experiențe [5, pag. 107].

O altă responsabilitate importantă a adolescenților este să aibă *grijă de propria lor sănătate fizică și psihică*. Aceasta include să mănânce sănătos, să facă suficiente exerciții fizice și să evite comportamentele riscante, cum ar fi consumul de droguri. Adolescenții pot lucra, de asemenea, pentru a promova sănătatea și bunăstarea în comunitățile lor, făcând voluntariat la spitale sau clinici de sănătate locale, organizând alergări sau plimbări caritabile sau susținând politici care susțin sănătatea publică [6, pag. 811].

2. Încălțările adolescenților privind ordinea socială

Consumul de droguri este o problemă îngrijorătoare în rândul populației în creștere a adolescenților. Studiul realizat de Schinke (2016) a arătat că adolescenții se apucă de consumul de droguri din cauza imaginii de sine negative, nivelurilor mai ridicate de stres, niveluri mai scăzute de autocontrol, lipsa stabilirii de obiective, abilități scăzute de rezolvare a problemelor și autoeficacitate și intenții mai mari de a consuma droguri în viitor [7, pag. 185]. Vorobyeva et al. (2015) au analizat comportamentul vandal deoarece este o amenințare tot mai mare în lume. Țările, companiile comerciale și persoanele fizice se confruntă cu pagube mari asupra proprietății ca urmare a actelor de vandal individuale. În plus, vandalismul amenință nu numai „bunurile corporale”, ci și moștenirea culturală și istorică a umanității moderne. Studiul a arătat că perturbarea relației părinte-copil poate duce la dezvoltarea unor forme de vandalism la copii [8, pag. 139]. De asemenea, au fost studiate diferențele în traiectorii de dezvoltare ale violenței

fizice, vandalismului, furtului și consumului de alcool și droguri de la 10 la 15 ani. Rezultatele au arătat că violența fizică în timpul pre-adolescenței și adolescenței are un model de dezvoltare diferit față de alte forme de comportament antisocial și că relația sa cu aceste alte forme de comportament antisocial diferă în funcție de sex [9, pag. 481]. Hărțuirea și intimidarea constituie domenii de îngrijorare tot mai mare în sălile de clasă din cauza impactul negativ pe care îl au acestea asupra proceselor de învățare a elevilor [10, pag. 754].

Referitor la abandonul școlar, acesta este legat de rezultate negative ale dezvoltării, cum ar fi: bunăstarea psihologică adversă, potențialul de câștig mai mic și dependența de bunăstarea publică [11, pag. 193].

Pornind de la analiza literaturii de specialitate am creat modelul de responsabilitate socială (Fig. 1).

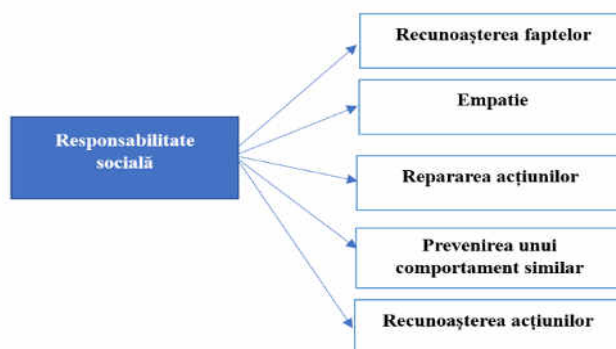

Fig. 1. Asumarea responsabilității adolescenților

Un studiu realizat în 2020 și-a propus să descrie formele de activități în responsabilitatea socială și participarea tinerilor la responsabilizarea tinerilor. Rezultatele studiului au indicat faptul că împuternicirea tinerilor include: a) motivele implicării tinerilor și anume hobby-uri practicate în comun, grija față de comunitate, conștientizarea de sine, trepte către educație b) abilitarea tinerilor văzută de la planificare, implementare, evaluare până la dezvoltare c) factori care susțin implicarea tinerilor, conștientizarea de sine și sprijinul din partea managementului și liderilor comunității. În timp ce impactul împuternicirii tinerilor este văzut din abilitățile personale, educaționale, vocaționale și sociale. Studiul a concluzionat că, pe lângă programele pentru tineret de la guvern, programul “Sat prietenos cu copii” poate fi unul dintre eforturile de sporire a împuternicirii tânărului [12, pag. 476].

3. Concluzii

A avea așteptarea că adolescenții vor participa la deciziile și obligațiile familiei este o strategie care să îi ajute să învețe responsabilitatea. Părinții îi pot consulta pentru îndrumare cu privire la chestiuni, de la alegerea meniului la cină până la sugestii pentru îngrijirea unei rude în vârstă. A oferi adolescenților un cuvânt de spus în deciziile importante le oferă o experiență practică cu procesele de gândire provocatoare și solicitante, care sunt adesea asociate cu independența [13, pag.130].

Totodată, dezvoltarea responsabilității implică timp și practică. Părinții pot recompensa un comportament responsabil consecvent cu mai multă libertate. Astfel, părinți ar trebui să caute semne de responsabilitate la adolescentul său pe toate cele trei paliere: personal, interpersonal și social [14].

De asemenea, în loc ca părinții să interzică un anumit lucru categoric, este important cum aceștia vor spune „nu” unor anumite aspecte care le pot face rău. Tocmai de aceea e important modul în care părinții îi refuză pe adolescenți. În loc să interzică ceva, ar fi mai bine să spună: „Nu voi fi de acord cu acest lucru în acest stadiu pentru că...”. Este important ca părintele să rămână calm și să îi explice de ce acel ceva, nu este în regulă în momentul de față. Acest lucru îl va ajuta pe copil să accepte decizia [15].

Abordarea problemei încălcărilor ordinii sociale a adolescenților necesită o abordare cu mai multe fațete care să includă atât strategii de prevenire, cât și strategii de intervenție. Eforturile de prevenire pot include inițiative de abordare a cauzelor fundamentale ale acestor comportamente, cum ar fi furnizarea de resurse și sprijin familiilor și comunităților care se luptă, precum și promovarea normelor și valorilor sociale pozitive.

Bibliografie

1. SPITALUL DE COPII SAI SIVA. De ce este adolescența o etapă importantă în viață? *Spitalul de copii Sai Siva* [online]. 14 octombrie 2019. [Accesat 2 martie 2023]. Disponibil de la: <https://www.saisivahospital.com/why-is-adolescence-an-important-stage-in-life/>
2. PREȚ, J.M.; ZWOLINSKI, J. Natura vulnerabilității copiilor și adolescenților: Istorie și definiții. 2010: 18--8.
3. UNICEFINNOCENTI. Adolescența: oportunități și provocări politice. *UNICEF* [online]. [Accesat 10 martie 2023]. Disponibil de la: <https://www.unicef-irc.org/article/1955-how-social-protection-can-work-better-for-adolescents.html>
4. WRAY-LAKE, L., SYVERTSEN, A.K. Rădăcinile dezvoltării responsabilității sociale în copilărie și adolescență. *Noi direcții pentru dezvoltarea copilului și adolescentului*, 2011, 2011.134: 11-25.
5. DE MALHERBE, A. Demnitate și respect pentru sine și pentru ceilalți: o inițiativă practică cu adolescenții. *SECURITATEA NATO PRIN SCIENCE SERIA E DINAMICA UMANĂ ȘI SOCIALĂ*, 2005, 1: 107.
6. JACOBSON, L., et al. Cum se văd adolescenții și furnizorii de asistență medicală primară? O prezentare generală a temelor cheie. *British Journal of General Practice*, 2001, 51.471: 811-816.
7. SCHINKE, Steven, et al. Riscul abuzului de droguri și factorii de protecție în rândul adolescenților hispanici. *Rapoarte de medicină preventivă*, 2016, 3: 185-188.
8. VOROBYEVA, I.V., KRUSHKOVA, O.V., KRIVOSHCHKOVA, M.S. Geneza vandalismului: de la copilărie la adolescență. *Psihologie în Rusia*, 2015, 8.1: 139.
9. VAN LIER, Pol AC, et al. Legături de dezvoltare între traiectorii de violență fizică, vandalism, furt și consumul de alcool și droguri din copilărie până la adolescență. *Journal of abnormal child psychology*, 2009, 37: 481-492.
10. SIMMONS, K.X., et al. Violență online și în persoană, hărțuire, intimidare și intimidare în New Jersey: 2011-2016. *Journal of school health*, 2020, 90.10: 754-761.
11. PEGUERO, A.A. et al. Tulburarea școlară și abandonul școlar: intersecția de gen, rasă și etnie. *Tineret și societate*, 2019, 51.2: 193-218.
12. RAHARJO, T.J. et al. Efectul responsabilității sociale prin organizația de tineret asupra împuternicirii comunității. *Advances in Social Science, Education and Humanities Research*, 2020, 574:476-480.
13. WRAY-LAKE, L., SYVERTSEN, A.K., FLANAGAN, C.A. Schimbare de dezvoltare în responsabilitatea socială în timpul adolescenței: O perspectivă ecologică. *Psihologia dezvoltării*, 2016, 52.1: 130.
14. HOLLY TIRET, Universitatea de Stat din Michigan. Ajutând adolescenții să învețe independența și responsabilitatea - partea 3. *Extensie MSU* [online]. 23 februarie 2023. [Accesat 1 martie 2023]. Disponibil de la: https://www.canr.msu.edu/news/helping_teens_learn_independence_and_responsibility_part_3
15. Trecerea responsabilității către pre-adolescenți și adolescenți. Raising Children Network [online]. 14 septembrie 2021. [Accesat 1 martie 2023]. Disponibil de la: <https://raisingchildren.net.au/pre-teens/communicating-relationships/family-relationships/shifting-responsibility-teen-years>